

Lovforslag nr. L 51. Fremsat den 29. oktober 1997 af skatteministeren (Carsten Koch)

Forslag

til

Lov om ændring af ligningsloven

(Ophævelse af fradragsretten for udgifter til bestikkelse)

§ 1

I lov om påligningen af indkomstskat til staten (ligningsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 869 af 15. november 1995, som ændret senest ved lov nr. 452 af 10. juni 1996, indsættes efter § 8 C:

»8 D. Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst gives der ikke fradrag for udgifter til bestikkelse, som nævnt i straffelovens § 144, til en person, der er ansat, udnævnt eller valgt til tjeneste eller hverv ved lovgivende, administrative og dømmende organer, uanset om det er

for Danmark, Færøerne eller Grønland eller en fremmed stat, herunder lokale myndigheder eller politiske underafdelinger, eller for en international organisation, som er dannet af stater, regeringer eller andre internationale organisationer.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende og har virkning for udgifter, der afholdes i indkomstår, der påbegyndes den 1. januar 1998 eller senere.

Bemærkninger til lovforslaget

1. Formål

Formålet med lovforslaget er at ophæve den nuværende praksis, hvorefter danske erhvervsvirksomheder under visse betingelser kan få fradrag for udgifter til bestikkelse af udenlandske embedsmænd. Gennemførelsen af lovforslaget medfører, at Danmark opfylder OECD's anbefaling af 11. april 1996, som opfordrer landene til at undersøge deres skatte Lovgivning med henblik på at nægte fradragsret for bestikkelse af udenlandske embedsmænd.

Internationale organisationer som OECD, Europarådet, EU og FN har gennem de senere år opfordret alle lande til at bekæmpe korruption. Korruption er en alvorlig trussel mod det politiske og økonomiske grundlag i alle lande, og korruption skader forholdet mellem befolkning, virksomheder og myndigheder. Korruption fordrejer de beslutninger, som borgernes repræsentanter og embedsmænd bør træffe udelukkende ud fra offentlighedens interesse. Korruption bryder med princippet om lighed ved at give mulighed for, at borgere og virksomheder selv kan bestemme deres politiske og økonomiske indflydelse. Korruption fordrejer konkurrencevilkårene mellem virksomheder.

De fleste lande bekæmper da også korruption af deres egne embedsmænd. I Danmark er der således (på samme måde som i mange andre OECD-lande) ikke fradragsret for udgifter til bestikkelse af danske embedsmænd (hvilket også er strafbart både for yder og modtager).

De fleste landes lovgivning mod korruption omfatter derimod ikke korruption i udlandet. Uanset at der som nævnt ikke gives fradrag ved dansk beskatning for udgifter til bestikkelse af embedsmænd her i landet, tillader dansk skattepraksis alligevel, at danske virksomheder kan få fradrag for udgifter til bestikkelse af embedsmænd i fremmede lande, såfremt der er tradition for bestikkelse i disse lande.

Efter de internationale organisationers opfattelse er det vigtigt, at landene udvider deres regler om korruption af deres egne embedsmænd til også at omfatte korruption af udenlandske embedsmænd. Det er også vigtigt, at indgrebet mod korruption sker på nuværende tidspunkt for at undgå, at korruption bliver

fast praksis i de administrationer, som nu er under opbygning i de ny demokratier og i udviklingslandene.

Hvis bekæmpelsen af korruption skal være effektiv, skal alle lande skal deltage.

Dette er baggrunden for, at OECD har taget initiativet og bl.a. opfordrer både medlemslande og ikke-medlemslande til at afskaffe fradragsretten for udgifter til bestikkelse af udenlandske embedsmænd, hvis de ikke allerede nægter fradrag for sådanne udgifter.

Regeringen er enig i anbefalingerne fra de internationale organisationer. Det foreslås derfor, at Danmark som led i den internationale bekæmpelse af korruption helt ophæver muligheden for, at der gives fradrag for udgifter til bestikkelse af embedsmænd ved dansk indkomstopgørelse, uanset om der er tale om bestikkelse af danske eller udenlandske embedsmænd.

2. Nuværende praksis ved dansk beskatning.

Ved opgørelsen af dansk skattepligtig indkomst gives der ikke fradrag for udgifter til bestikkelse af danske embedsmænd, og som udgangspunkt er der heller ikke fradragsret for udgifter til bestikkelse af udenlandske embedsmænd.

Hvis en dansk virksomhed imidlertid kan dokumentere, at den er nødt til at afholde udgifter til bestikkelse for at opnå salg af varer, tjenesteydelser m.v. i et fremmed land, kan den dog alligevel få fradrag for udgifterne. Det er en betingelse, at virksomheden kan dokumentere eller sandsynliggøre, at det beløb, som den vil have fradrag for, er udbetalt til vedkommende udlænding. Det er ikke afgørende, hvorledes ydelsen er betegnet, fx som provision, kommission, konsulentonorar eller direkte som bestikkelse. Hjemlen til fradrag findes i statsskattelovens § 6 a (om fradrag for driftsomkostninger, der er anvendt til at erhverve eller sikre indkomsten).

Afgørelsen af om betingelserne for fradrag for udgifter til bestikkelse i et fremmed land er opfyldt, beror altså bl.a. på, om skatteyderen er i stand til at dokumentere, at der eksisterer en kutyme i dette land for at afholde denne slags udgifter.

Provenumæssige konsekvenser

En ophævelse af fradragsretten for udgifter til bestikkelse vil medføre et merprovenu for det offentlige. Der foreligger ikke tilgængelige oplysninger, der gør det muligt at kvantificere dette merprovenu, men det antages at være begrænset.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget kan kritiseres for at medføre, at danske virksomheder får dårligere konkurrencevilkår i forhold til virksomheder i de lande, som ikke har ophævet fradragsretten for bestikkelse.

Hertil kan for det første nævnes, at det må forventes, at OECD-landene vil følge OECD's anbefaling om at ophæve fradragsretten.

For det andet kan en bevarelse af fradragsretten omvendt kritiseres for, at danske virksomheder derved får en tvivlsom fordel i konkurrencen med virksomheder i de lande, som allerede har ophævet eller er ved at ophæve fradragsretten for bestikkelse.

Endeligt er det med til at give dansk erhvervsliv og Danmark et bedre image, at danske virksomheder ikke betaler bestikkelse, ligesom danske embedsmænd ikke tager mod bestikkelse.

Administrative konsekvenser

Den nuværende praksis vedrørende fradrag for bestikkelse medfører væsentlige problemer. For det første er der problemer med at afgøre, om bestikkelse må anses for en kutyme i det land, hvor udgiften er afholdt. For det andet er der problemer med hensyn til bedømmelsen af dokumentation eller sandsynliggørelse af, at udgiften til bestikkelse er afholdt, og at den er afholdt med det beløb, som der påstås fradrag for. For det tredje er der problemer med hensyn til bedømmelsen af betingelsen om, at udgiften var nødvendig.

Det må antages, at disse problemer vil forekomme i stadig flere sager i takt med internationaliseringen af dansk erhvervsliv.

Den foreslåede regel om ophævelse af fradragsretten vil fjerne de administrative problemer med at afgøre, om betingelserne for fradraget er opfyldt.

Gennemførelsen af lovforslaget vil dog ikke fjerne alle administrative problemer på området. Som eksempel kan nævnes problemer med at afgrænse, hvilke udgifter der kan anses for bestikkelse, og problemer med at afgrænse, hvem der er i offentlig tjeneste eller hverv.

EU-retlige aspekter

Lovforslaget skønnes ikke at have EU-retlige aspekter.

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser**Til § 1*

Den foreslåede bestemmelse i ligningslovens § 8 D går ud på, at der ikke indrømmes fradrag for udgifter til bestikkelse af embedsmænd m.fl. ved opgørelsen af skattepligtig indkomst.

Udgangspunktet er altså, at embedsmænd m.fl. kun modtager løn eller vederlag fra deres arbejdsgiver. Selv om en embedsmand behandler en sag vedrørende en virksomhed mv., skal vedkommende ikke modtage betaling eller vederlag fra den pågældende virksomhed mv.

Det foreslås, at de udgifter, som anses for at være bestikkelse og som derfor i fremtiden ikke kan fradrages, skal afgrænses efter samme kriterier, som allerede lægges til grund ved anvendelsen af straffelovens § 144 om den, der i udøvelse af offentlig tjeneste eller hverv uberettiget modtager, fordrer eller lader sig tilgive gave eller anden fordel. Efter § 144 straffes den pågældende med fængsel indtil 6 år, under formildende omstændigheder med bøde. Ud over § 144 har straffeloven en bestemmelse om bestikkelse i § 122 om den, som yder, lover eller tilbyder nogen, der virker i offentlig tjeneste eller hverv, gave eller nogen anden fordel for at formå ham til at foretage eller undlade noget, hvorved han ville gøre sig skyldig i pligtstridig handling.

Det afgørende for at der ikke ydes fradrag for ydelse til en dansk eller udenlandsk embedsmand mv. er altså, om modtageren kunne straffes for at modtage den pågældende ydelse, hvis den pågældende var i dansk offentlig tjeneste eller hverv. Det er derimod ikke afgørende, om den, der betaler ydelsen, kan straffes. Bestemmelse i ligningslovens § 8 D skal også omfatte selskaber, uanset at de ikke kan straffes, hvis de betaler bestikkelse til embedsmænd.

Bedømmelsen af hvornår en ydelse skal anses for bestikkelse, skal altså knyttes til dansk standard, også i de tilfælde hvor ydelsen og modydelsen finder sted i et andet land.

§ 8 D skal omfatte ydelser til personer, der er i offentlig tjeneste eller hverv, uanset om der er for Danmark, Færøerne, Grønland, en fremmed stat, eller for en international organisation, som er stiftet af stater, regeringer eller andre internationale organisationer.

Offentlig tjeneste eller hverv omfatter tjeneste eller hverv ved alle lovgivende, administrative eller dømmende myndigheder eller organer, uanset om det er

for en stat eller dens lokale myndigheder eller politiske underafdelinger.

Personer, der er i offentlig tjeneste eller hverv, omfatter personer, der er ansat til tjeneste ved offentlige myndigheder, og personer, der er udnævnt til at virke for offentlige råd mv., samt personer, der er valgt til folkevalgte repræsentationer.

Under hensyn til, at den foreslåede bestemmelse især vil få betydning for bestikkelse af udenlandske embedsmænd, er det svært på forhånd at afgrænse personkredsen mere nøjagtigt.

Til § 2

Det foreslås, at i de tilfælde, hvor der efter gældende skattepraksis er fradragsret for udgifter til bestikkelse af embedsmænd i visse fremmede stater, ophæves fradragsretten med virkning for udgifter, der afholdes i indkomstår, der påbegyndes den 1. januar 1998 eller senere.

Skriftlig fremsættelse (29. oktober 1997)

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

*Forslag til lov om ændring af ligningsloven.
(Ophævelse af fradragsretten for udgifter til bestikkelse).*

(Lovforslag nr. L 51).

Formålet med lovforslaget er at ophæve den nuværende praksis, hvorefter erhvervsvirksomheder kan få fradrag ved dansk beskatning, hvis de har afholdt udgifter til bestikkelse af udenlandske embedsmænd i lande, hvor der er kutyme for bestikkelse.

Gennemførelsen af lovforslaget medfører, at Danmark opfylder en anbefaling fra OECD om at gennemføre en fuldstændig ophævelse af fradragsretten for bestikkelse af embedsmænd.

Korruption er nemlig en alvorlig trussel mod det politiske og økonomiske grundlag i alle lande. Korruption skader forholdet mellem befolkning, virksomheder og myndigheder. Korruption fordrejer de beslutninger, som borgernes repræsentanter og embedsmænd bør træffe udelukkende ud fra offentlighedens interesse. Korruption bryder med princippet om lighed ved at give mulighed for, at nogle borgere og virksomheder selv kan bestemme deres politiske og økonomiske indflydelse. Korruption fordrejer konkurrencevilkårene mellem virksomheder.

De fleste lande bekæmper da også korruption af deres egne embedsmænd. I Danmark er der ikke fradragsret for udgifter til bestikkelse af danske embedsmænd (hvilket i øvrigt ville være strafbart både for yder og modtager).

De fleste landes lovgivning mod korruption omfatter derimod ikke korruption i udlandet.

Uanset at der som nævnt ikke gives fradrag ved dansk beskatning for udgifter til bestikkelse af embedsmænd her i landet, tillader dansk skattepraksis alligevel, at danske virksomheder kan få fradrag for bestikkelse af embedsmænd i fremmede lande, såfremt der er tradition for bestikkelse i de pågældende lande.

Det er vigtigt, at alle lande udvider deres regler om korruption af deres egne embedsmænd til også at omfatte korruption af udenlandske embedsmænd. Det er også vigtigt, at indgrebet mod korruption sker på nuværende tidspunkt for at undgå, at korruption bliver fast praksis i de administrationer, som nu er under opbygning i de ny demokratier og i udviklingslandene.

Hvis bekæmpelsen af korruption skal være effektiv, skal alle lande skal deltage.

Dette var baggrunden for, at OECD tog initiativet og bl.a. opfordrer både medlemslande og ikke-medlemslande til at afskaffe fradragsretten for udgifter til bestikkelse af udenlandske embedsmænd, hvis de ikke allerede nægter fradrag for sådanne udgifter.

Det foreslås derfor som et led i den internationale bekæmpelse af korruption, at Danmark helt ophæver muligheden for, at der gives fradrag for udgifter til bestikkelse af embedsmænd ved dansk indkomstopgørelse, uanset om der er tale om bestikkelse af danske eller udenlandske embedsmænd.

Idet jeg iøvrigt henviser til lovforslagets bemærkninger, skal jeg anbefale forslaget til Folketingets velvillige behandling.